

Forslag A 1991/UHN
Fremlagt af Udvalget for et Holdbart Norden
Behandles af Udvalget for et Holdbart Norden

Udvalgsforslag om klimatiförändringens hot i Arktis och behovet av samarbete för hållbarhet

Udvalget for et Holdbart Norden foreslår, at Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd

- at innenfor IMO og relevante internasjonale organisasjoner arbeider for sterkere miljørestriksjoner og regler for havsförorening samt ett ramprogram för övervakning för att skydda de arktiska havsområdena mot förorening.
- at oppmuntra fiske- og maritim industri att delta i havsforskning för hållbar utveckling och tillhandahålla utrustning och faciliteter för forskning
- at unga människors, lokalsamhällens och ursprungsbefolkningens röster bör beaktas vid stora beslut, och genomföra en konsekvensanalys i förväg för att bedöma deras påverkan på liv, välfärd och miljö

Baggrund

Klimatiförändringen smälter isen i Arktis och avtäcker nya naturresurser och sjövägar, vilket ökar trafiken och föroreningen samtidigt som det förändrar regionens geopolitiska status. De nordiska länderna spelar en avgörande roll i att hantera denna utveckling och säkerställa en hållbar framtid för Arktis.

För att uppnå rättvisa och hållbar utveckling är det nödvändigt att inkludera unga människor, lokalsamhällen och ursprungsbefolkningar i beslutsprocessen och beakta hur deras liv, välfärd och miljö påverkas.

Det är också viktigt att både forskning och näringsliv engageras i arbetet. De nordiska länderna bör underlätta samarbetet genom att minska hinder mellan företag och forskare, och det bör vara attraktivt för industriella fartyg att delta i forskningsarbete. Havsforskning och maritima industrier bör samarbeta mer flexibelt för att dra nytta av varandras expertis och resurser.

De klimatiförändringar som hotar Arktis innebär en akut risk för dess unika natur och biodiversitet. De nordiska länderna måste fokusera på att skydda Arktis mot dessa hot och främja hållbar utveckling i regionen.

Udvalgets synspunkter

Arktis blir sterkt påvirket av den globale oppvarmingen som skjer 3-4 ganger så fort i Arktis som det globale gjennomsnittet. Havisen smelter og de arktiske havområder blir tilgjengelig for mer menneskelig aktivitet og det blir mer forurensing. Selv om temperaturøkningene er et resultat av globale CO₂ utslipp, viser forskning at reduksjon av lokale utslipp av sot og andre kortlivede klimagasser også kan ha stor effekt. Lokale utslipp av sot legger seg på isen og snøen, og fører til sterkere oppvarming og smelting (albedoeffekten). De nordiske land bør arbeide sammen for at utslippene fra skip som ferdes i de arktiske havområder er minst mulig. Det bør også tas initiativ til reduksjon av sot og partikler fra andre kilder, slik som bruk av diesel og kull til oppvarming.

Endringene i de arktiske områdene skjer svært hurtig. For å få best mulig kunnskap om hva som skjer og forstå hvorfor, er forskerne avhengig av best mulig informasjon. Samtidig er de arktiske områdene store og det er fremdeles begrenset med infrastruktur og aktivitet sammenliknet med andre områder. Utvalget mener derfor at det er viktig med et godt samarbeid mellom akademisk og private aktører for å få tilgang til data. Informasjon innhentet fra fiskebåter, cruiseskip osv. kan gi viktige data for forskerne i deres arbeid. De nordiske regjeringene bør ta initiativ til at de som ferdes i Arktis bør samarbeide med relevante forskningsinstitusjoner om innsamling av data.

Klimaendringene og den økte internasjonale interessen for de arktiske områdene fører til nye problemstillinger for folkene som bor i regionen. Urfolks tradisjonelle leveveier blir ut utfordret av klimaendringene. Lokale politikere og næringsliv kan befinne seg i press mellom lokale næringsinteresser og global sikkerhetspolitikk. Store deler av den arktiske regionen opplever også at de unge flytter sørover og til de større byene. Utvalget mener derfor det er av stor betydning at det er en god dialog mellom menneskene som bor i nord og sentrale myndigheter om hvordan fremtiden skal se ut i nord.

Kiruna, den 25. juni 2024

Tove Elise Madland (A)

Johan Andersson (S)

Karin Gaardsted (S)

Åsa Karlsson (S)

Ola Elvestuen (V)

Emma Berginger (MP)

Kari-Anne Jønnes (H)

Staffan Eklöf (SD)

Himanshu Gulati (FrP)